

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA
CZWARTA SEKCJA

SPRAWA UTHKE przeciwko POLSCE¹

SKARGA nr 48684/99

WYROK – 18 czerwca 2002 r.

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja), zasiadając jako Izba złożona z następujących sędziów:

Sir Nicolas BRATZA, *przewodniczący*,

Pan M. PELLONPÄÄ,

Pan A. PASTORA RIDRUEJO,

Pan J. MAKARCZYK,

Pani V. STRÁŽNICKÁ,

Pan R. MARUSTE,

Pan S. PAVLOVSKI, *sędziowie*

oraz Pan M. O'BOYLE, *kanclerz Sekcji*,

Obradując na posiedzeniu zamkniętym w dniu 28 maja 2002 r.,

Wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w wyżej wymienionym terminie:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 48684/99) wniesionej w dniu 7 grudnia 1998 r. do Trybunału przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności („Konwencja”) przez polską obywatelkę, panią Annę Uthke („skarżącą”).

2. Rząd polski („Rząd”) reprezentowany był przez swojego pełnomocnika, pana Krzysztofa Drzewickiego z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

¹ Wyrok ten stanie się ostateczny w okolicznościach wyznaczonych przez artykuł 44 ust. 2 Konwencji. Wyrok ten może podlegać korekcie wydawniczej.

3. Skarżąca twierdziła, *inter alia*, że postępowanie cywilne w jej sprawie przekroczyło rozsądny termin.

4. Skarga została przydzielona Czwartej Sekcji Trybunału (art. 52 ust. 1 Regulaminu Trybunału). Na podstawie art. 27 ust. 1 Konwencji wewnątrz tej Sekcji ustanowiono Izbę, która miała rozpatrzyć sprawę zgodnie z art. 26 ust. 1 Regulaminu Trybunału.

5. W dniu 1 listopada 2001 r. Trybunał zmienił skład swoich Sekcji (art. 25 ust. 1). Sprawa została przydzielona nowej Czwartej Sekcji (art. 52 ust. 1 Regulaminu).

6. Na podstawie decyzji z dnia 4 grudnia 2001 r. Trybunał uznał skargę za dopuszczalną.

FAKTY

I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

7. Skarżąca jest właścicielką mieszkania w Warszawie. W dniu 30 lipca 1992 r. mąż skarżącej wniósł do Sądu Rejonowego w Warszawie powództwo o eksmisję dwóch lokatorów, T. M. oraz S. P. Pierwsza rozprawa odbyła się w dniu 18 grudnia 1992 r. W 1993 r. rozprawy odbyły się w następujących dniach: 15 stycznia, 24 marca, 6 i 18 maja, 16 i 21 czerwca, 16 lipca, 12 sierpnia, 24 września, 20 października, 17 i 30 listopada oraz 21 grudnia.

8. W dniu 22 grudnia 1992 r. mąż skarżącej zmarł i w związku z czym w dniu 24 marca 1993 r. Sąd zawiesił postępowanie powołując się na art. 174 § 1 (1) kodeksu postępowania cywilnego.

9. W dniu 6 maja 1993 r. skarżąca zwróciła się do Sądu o wznowienie postępowania. Jej wniosek został wkrótce uwzględniony. W dniu 27 maja 1993 r. skarżąca wycofała swojemu adwokatowi A. J. pełnomocnictwo. W dniu 16 czerwca 1993 r. skarżąca przedłożyła wszystkie dokumenty, o które prosili pozwani.

10. Podczas następnej rozprawy, która odbyła się w dniu 30 listopada 1993 r. Sąd wyznaczył dwudziestojednodniowy okres na to, aby pozwana T. M. mogła wszcząć postępowanie administracyjne o potwierdzenie jej praw lokatorskich, które ponoć wynikały z decyzji administracyjnej wydanej w latach 40-tych bądź 50-tych.

11. W dniu 24 marca 1994 r. Urząd Dzielnicy Gminy Warszawa-Mokotów, w odpowiedzi na pytanie Sądu, poinformował go, że właściwe postępowanie administracyjne zostało wszczęte w stosunku do obydwu skarżących.

12. W bliżej nie sprecyzowanym dniu pozwana T. M. odwołała się do Naczelnego Sądu Administracyjnego od decyzji, na mocy której właściwe władze administracyjne zawiesiły postępowanie, w którym domagała się

wydania decyzji administracyjnej przyznającej jej prawo do lokalu. Podobnie w bliżej nie sprecyzowanym dniu S. P. złożył odwołanie do tego samego Sądu od decyzji, na mocy której jego wniosek o potwierdzenie praw do lokalu został odrzucony.

13. W dniu 14 kwietnia 1994 r. Sąd Rejonowy w Warszawie zawiesił postępowanie eksmisyjne do czasu zakończenia postępowania administracyjnego wszczętego przez pozwanych, a następnie na podstawie postanowienia z dnia 14 lipca 1994 r. odmówił wszczęcia postępowania. W dniu 28 lipca 1994 r. skarżąca złożyła zażalenie na to postanowienie. Akta sprawy zostały przesłane do Sądu Wojewódzkiego w dniu 25 sierpnia 1994 r. Sąd Wojewódzki w Warszawie w dniu 28 grudnia 1994 r. oddalił zażalenie.

14. W dniu 31 stycznia 1995 r. organ administracji drugiej instancji odmówił potwierdzenia praw do lokalu T. M.

15. W dniu 24 kwietnia 1995 r. Sąd Rejonowy w Warszawie oddalił kolejny wniosek skarżącej z dnia 18 lutego 1995 r. o wznowienie postępowania, ponieważ postępowanie administracyjne dotyczące jej lokatorów nie zostało zakończone i pozostawało zawisłe przed Naczelnym Sądem Administracyjnym.

16. W dniu 26 czerwca 1995 r. Naczelny Sąd Administracyjny poinformował skarżącą, że postępowanie administracyjne wszczęte przez pozwanych T. M. i S. P. nie mogło zostać przyspieszone.

17. W dniu 23 sierpnia 1995 r. Sąd Rejonowy w Warszawie oddalił kolejny wniosek skarżącej o wznowienie postępowania, ponieważ postępowanie administracyjne dotyczące praw lokatorów do lokalu skarżącej nadal trwało przed Naczelnym Sądem Administracyjnym. W dniu 30 sierpnia 1995 r. skarżąca złożyła skargę do prezesa Sądu Rejonowego na zbyt długie postępowanie.

18. W dniu 29 stycznia 1996 r. Naczelny Sąd Administracyjny oddalił odwołanie T. M. od decyzji administracyjnej, na mocy której odmówiono jej potwierdzenia prawa do najmu przedmiotowego lokalu.

19. W dniu 29 sierpnia 1996 r. Sąd Rejonowy w Warszawie odmówił wznowienia postępowania eksmisyjnego, ponieważ drugi pozwany S. P. odwołał się do Naczelnego Sądu Administracyjnego od decyzji administracyjnej organu pierwszej instancji, która została wydana w jego sprawie w dniu 10 czerwca 1996 r. Skarżąca złożyła zażalenie na to postanowienie do Sądu Wojewódzkiego w Warszawie.

20. W liście z dnia 19 listopada 1996 r., w odpowiedzi na skargę skarżącej, prezes Sądu Wojewódzkiego poinformował ją, że długość postępowania została spowodowana przez to, że postępowanie administracyjne dotyczące uprawnień do lokalu S. P. nadal trwało.

21. W dniu 16 grudnia 1996 r. Sąd wznowił postępowanie w odniesieniu do T. M., a w dniu 22 stycznia 1997 r. postępowanie zostało również

wznowione w stosunku do S.P., pomimo że postępowanie administracyjne dotyczące jego uprawnień do lokalu nadal trwało. Podczas rozprawy, która odbyła się w dniu 25 lutego 1997 r. skarżąca została poproszona, aby w przeciągu miesiąca sprecyzowała swoje roszczenia i przedłożyła wszystkie niezbędne dokumenty. W dniu 17 marca 1997 r. nowy adwokat skarżącej sprecyzował jej roszczenia. W dniu 24 kwietnia 1997 r. kolejna rozprawa odbyła się przed Sądem Rejonowym w Warszawie.

22. W liście z dnia 1 lipca 1997 r. przewodniczący Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego poinformował skarżącą, w odpowiedzi na jej skargę dotyczącą długości postępowania, że postępowanie w jej sprawie nie wydawało się być nadmiernie długie.

23. Rozprawa, która miała się odbyć w dniu 3 lipca 1997 r. została odroczone, ponieważ pozwanej T. M nie zostało właściwie doręczone przez pocztę wezwanie.

24. W liście z dnia 7 lipca 1997 r. prezes Sądu Rejonowego poinformowała skarżącą, że postępowanie zostanie najprawdopodobniej zakończone podczas rozprawy wyznaczonej na dzień 16 października 1997 r. dlatego, że gromadzenie dowodów w sprawie zostało już prawie zakończone. Następnie, w dniu 16 października 1997 r. odbyła się rozprawa.

25. W 1997 r. skarżąca zwróciła się do Rzecznika Praw Obywatelskich o interwencję w jej sprawie. Rzecznik Praw Obywatelskich w liście z dnia 12 listopada 1997 r. poinformował skarżącą, że nie ma kompetencji do interweniowania w zawisłych sprawach cywilnych co do ich merytorycznego rozstrzygnięcia. Jednakże, ponieważ skarżąca żaliła się na przewlekłość postępowania, Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do prezesa Sądu Rejonowego z prośbą o udzielenie odpowiedzi. W odpowiedzi Rzecznik Praw Obywatelskich został poinformowany, że postępowanie zostało prawie zakończone, ponieważ gromadzenie dowodów w sprawie zostało zakończone i pozostało jedynie przesłuchać strony.

26. W dniu 18 listopada 1997 r. Naczelny Sąd Administracyjny oddalił odwołanie wniesione przez drugiego pozwanego S. P. od decyzji administracyjnej o zakończeniu postępowania administracyjnego o potwierdzeniu uprawnień do lokalu. Sąd uznał, że postępowanie to musiało zostać zakończone, ponieważ, zgodnie z ustawą o najmie lokali z 1994 r., umowy najmu ustanowione na podstawie decyzji administracyjnych, podlegające uregulowaniom wcześniej obowiązującym, przestały obowiązywać. W dalszej części Sąd zauważył, że na gruncie obowiązującego prawa wszelkie spory dotyczące istnienia i zakresu praw lokatorskich należało wносить przed sądy cywilne.

27. W dniach 23 marca 1998 r. oraz 7 lipca 1998 r. rozprawy zostały odroczone, ponieważ Sąd nie otrzymał potwierdzenia pocztowego, że wezwania dla pozwanych zostały właściwie doręczone.

28. W dniu 8 lipca 1998 r. skarżąca wniosła do ministra sprawiedliwości skargę na przewlekłe postępowanie.

29. Kolejna rozprawa została wyznaczona na dzień 8 października 1998 r. i przed 5 sierpnia 1998 r. Sąd otrzymał potwierdzenie pocztowe, że wezwania zostały właściwie doręczone pozwanym. Ponoć tego dnia odbyła się rozprawa.

30. W liście z dnia 5 sierpnia 1998 r. prezes Sądu Rejonowego stwierdziła, w odpowiedzi na skargę skarżącą dotyczącą długości postępowania, że nie podziela ona w pełni opinii skarżącej.

31. W dniu 16 października 1998 r. skarżąca złożyła skargę do ministra spraw wewnętrznych i administracji na nadmierną długość postępowania. W dniu 20 października 1998 r. jej skarga została przekazana do Ministerstwa Sprawiedliwości. W dniu 22 października 1998 r. podobna skarga złożona do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów została przekazana do tego samego Ministerstwa.

32. W dniu 1 grudnia 1998 r. Sąd Rejonowy w Warszawie złożył skargę do Naczelnej Rady Adwokackiej na nieusprawiedliwioną nieobecność M. B., adwokata pozwanego S. P., na rozprawie.

33. W dniu 12 grudnia 1998 r. zmarła pozwana T. M.

34. W dniu 28 grudnia 1998 r. odbyła się kolejna rozprawa przed Sądem Rejonowym w Warszawie. M. B., adwokat pozwanego S. P., nie pojawił się na rozprawie. Skarżąca wycofała swoje powództwo w stosunku do T. M.

35. W dniu 7 stycznia 1999 r. pozwany S. P. złożył wniosek do Sądu Rejonowego w Warszawie o stwierdzenie zasiedzenia własności przedmiotowego mieszkania. Ponoć tego samego dnia, pozwany S. P. złożył wniosek do tego samego Sądu o wznowienie postępowania w sprawie wniosku skarżącej o eksmisję. S. P. przekonywał, że wynik nowo wszczętego postępowania będzie miał decydujące znaczenie dla postępowania eksmisyjnego, które w związku z powyższym powinno zostać ponownie zawieszona.

36. W dniu 11 stycznia 1999 r. postępowanie eksmisyjne zostało wznowione. W dniu 7 kwietnia 1999 r. Sąd Rejonowy w Warszawie zawiesił postępowanie eksmisyjne do czasu zakończenia postępowania wszczętego przez pozwanego S. P., domagającego się stwierdzenia zasiedzenia własności nieruchomości oraz zakończył postępowanie w stosunku do T. M., ponieważ skarżąca wycofała swoje powództwo o eksmisję. W dniu 20 maja 1999 r. Sąd Wojewódzki w Warszawie oddalił odwołanie skarżącej od postanowienia o zawieszeniu postępowania.

37. Kolejne rozprawy w postępowaniu dotyczącym roszczenia S. P. o stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości odbyły się w dniach 8 grudnia 1999 r., 22 marca 2000 r. oraz 6 lipca 2000 r.

38. W dniu 17 lipca 2000 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa oddalił wniosek S. P. uznał, że mieszkanie, w którym mieszka nigdy nie stanowiło odrębnej nieruchomości.

39. W dniu 7 września 2000 r. S. P. odwołał się od powyższego postanowienia do Sądu Okręgowego w Warszawie. W dniu 7 czerwca 2001 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa ostatecznie odrzucił odwołanie S. P. od tego postanowienia.

40. Postępowanie o eksmisję nadal trwa przed sądem pierwszej instancji.

II. WŁAŚCIWE PRAWO KRAJOWE

41. Kodeks postępowania cywilnego stwierdza:

Art. 174 § 1 (1):

„Sąd zawiesza postępowanie z urzędu w razie śmierci strony lub jej przedstawiciela ustawowego.”

Art. 177 § 1 (3)

„Sąd może zawiesić postępowanie z urzędu jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od uprzedniej decyzji organu administracji państwowej.”

Art. 180 § 1 (4)

„Sąd postanowi podjąć postępowanie z urzędu, gdy ustanie przyczyna zawieszenia, w szczególności gdy rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego postępowania – z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia kończącego to postępowanie; sąd może jednak i przedtem, stosownie do okoliczności, podjąć dalsze postępowanie.”

PRAWO

I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 6 UST. 1 KONWENCJI

42. Skarżąca przekonywała, że postępowanie cywilne w jej sprawie nie zostało zakończone w rozsądnym terminie, co jest niezgodne z art. 6 ust. 1 Konwencji, który we właściwej części stwierdza, że:

„ Przy rozstrzygnięciu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym..., każdy ma prawo do sprawiedliwego... rozpatrzenia jego sprawy... przez [a] ... sąd...”.

A. Okres podlegający rozpatrzeniu

43. Trybunał w pierwszej kolejności zaznaczył, że postępowanie rozpoczęło się w lipcu 1992 r., kiedy to mąż skarżącej złożył pozew do Sądu Rejonowego w Warszawie o eksmisję swoich lokatorów. Jednakże okres podlegający rozpatrzeniu rozpoczął się nie w tym dniu, ale później, 1 maja 1993 r. kiedy to weszła w życie deklaracja, na mocy której Polska uznała prawo do składania skarg indywidualnych na podstawie dawnego art. 25

Konwencji. Postępowanie nadal trwa przed Sądem Rejonowym w Warszawie. W konsekwencji postępowanie do tej pory trwało około dziewięciu lat i dziesięciu miesięcy, z którego okres dziewięciu lat podlega rozpatrzeniu przez Trybunał.

44. Trybunał w dalszej części odnotowuje, że w celu określenia, czy długość postępowania była rozsądna należy wszakże wziąć pod uwagę stan sprawy 1 maja 1993 r. (zobacz między innymi wyrok w sprawie *Styranowski przeciw Polsce* z 30 października 1998 r., *Reports* 1998-VIII, § 46; *Zawadzki przeciw Polsce*, nr 34158/96, 20.12.2001, § 69).

B. Argumenty przed Trybunałem

45. Skarżąca przekonywała, że postępowanie w jej sprawie trwało zbyt długo.

46. Rząd twierdził, że sama sprawa cywilna nie była skomplikowana. Jednakże uznano ją za skomplikowaną przez fakt, że sąd cywilny był zobowiązany zawiesić postępowanie o eksmisję ze względu na inne postępowania administracyjne i cywilne, które zostały wszczęte przez pozwanych. Przyczyną zawieszenia było to, że wynik tych postępowań miał bezpośredni wpływ na rozstrzygnięcie sprawy o eksmisję.

47. Rząd uznał, że konsekwencje postępowania dla skarżącej nie wymagały szczególnej staranności ze strony władz. Przyczyną tego stanu rzeczy był fakt, że jej roszczenie o eksmisję zostało częściowo zaspokojone w 1998 r. W tym roku T. M., jedna z pozwanych, zmarła i mieszkanie przez nią zajmowane zostało zwolnione. Co więcej, wynik postępowania eksmisyjnego nie miał żadnego wpływu na sytuację mieszkaniową skarżącej, ponieważ mieszkała ona w innym lokalu. Rząd podkreślił również, że drugi pozwany S. P. miał 85 lat i mieszkał w przedmiotowym mieszkaniu od 1948 r.

48. Rząd przekonywał, że władze sądowe prowadziły sprawę z należytą starannością. Przed zawieszeniem postępowania 14 kwietnia 1994 r. rozprawy odbywały się regularnie. Po wznowieniu postępowania 22 stycznia 1997 r. Sąd prowadził sprawę bez żadnej zwłoki. 28 grudnia 1998 r. Sąd uznał sprawę za gotową do wydania orzeczenia. Jednakże ze względu na fakt, że 7 stycznia 1999 r. S. P. złożył wniosek o stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości Sąd nie miał innego wyjścia jak ponownie zawiesić postępowanie.

49. Rząd twierdził, że władze publiczne mogą być pociągnięte do odpowiedzialności tylko za długość tej części postępowania, w której sądy procedowały w sprawie cywilnej. Jednakże nie należało uznawać władzy za odpowiedzialną za te okresy, w których sprawa była zawieszona do momentu rozstrzygnięcia postępowań administracyjnych.

50. Rząd przekonywał, że postępowanie M. B., adwokata pozwanego S. P., w sposób znaczący przyczyniło się do długości postępowania. Jego

nieusprawiedliwione nieobecności spowodowały, że Sąd był zmuszony wielokrotnie odraczać rozprawy. Jednakże 1 grudnia 1998 r. Sąd zwrócił się do Rady Adwokackiej o wyjaśnienie przyczyn nieobecności M. B. podczas rozprawy wyznaczonej na 8 października 1998 r. Tym samym Sąd nie pozostał bezczynny pod tym względem.

51. Rząd przyznał, że postępowanie skarżącej nie przyczyniło się do przewlekłości postępowania.

C. Rozsądna długość postępowania

52. Rozsądna długość postępowania musi być oceniana w świetle konkretnych okoliczności sprawy oraz przy wzięciu pod uwagę kryteriów wyznaczonych w orzecznictwie Trybunału, a w szczególności skomplikowany charakter sprawy oraz postępowanie skarżącego i właściwych władz krajowych (zobacz między innymi wyrok w sprawie *Proszak przeciw Polsce* z 16 grudnia 1997 r., *Reports* 1997-VIII, § 32).

53. Trybunał bierze pod uwagę konieczność analizy zarówno cywilnych jak i administracyjnych uregulowań prawnych przy orzekaniu o uprawnieniach lokatorskich pozwanego i uznaje, że sprawę można uznać za skomplikowaną. Jednak w tej sprawie Sąd miał do swojej dyspozycji pełną dokumentację sprawy, ponieważ skarżąca przedłożyła ją Sądowi na wczesnym etapie postępowania.

54. Trybunał w dalszej części uznaje, że nie ma podstaw do uznania, że skarżąca przyczyniła się do długości postępowania.

55. Co do postępowania władz krajowych uwagę Trybunału przyciągnął fakt, że gromadzenie dowodów zostało zakończone w lipcu 1997 r. (zobacz pkt 24 powyżej). Trybunał odnotowuje również, że od 16 października 1997 r. do 8 października 1998 r. nie odbyła się żadna rozprawa.

56. Trybunał zauważa również, że sądy trzykrotnie zawieszały postępowanie. Za pierwszym razem postępowanie było zawieszane od 22 grudnia 1992 r. do 14 kwietnia 1993 r. ze względu na śmierć męża skarżącej, który był powodem w sprawie i w związku z tym Sąd był zobowiązany zawiesić postępowanie do momentu ustalenie jego następców prawnych. W opinii Trybunału decyzja ta nie podlega krytyce.

57. Za drugim razem postępowanie cywilne pozostawało zawieszane od 14 kwietnia 1994 r. do zakończenia postępowania administracyjnego wszczętego przez pozwanych, tj. do 16 grudnia 1996 r. w odniesieniu do T. M. i do 22 stycznia 1997 r. w odniesieniu do S. P.

Trybunał uznaje, że długość postępowania cywilnego nie może być oceniana w oderwaniu od długości postępowania administracyjnego, które odbywało się przed władzami krajowymi i było ściśle związane z zagadnieniami rozpatrywanymi w sprawie cywilnej. Trybunał zauważa w tym

względnie, że 31 stycznia 1995 r. władze administracyjne wydały decyzję w drugiej instancji, która wyraźnie wskazywała, że pozwany T. M. nie miał żadnych praw do przedmiotowego mieszkania (zobacz pkt 14 powyżej). Należy podkreślić, że na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego, sąd miał możliwość wznowienia postępowania cywilnego, które zostało zawieszono ze względu na postępowanie administracyjne jeszcze przed wydaniem końcowej decyzji w postępowaniu administracyjnym. Tym samym, uzyskawszy decyzje władz administracyjnych drugiej instancji, Sąd Rejonowy w Warszawie powinien był bardziej wnikliwie zbadać możliwość wznowienia postępowania o eksmisję zamiast czekać na zakończenie postępowania administracyjnego.

58. W opinii Trybunału godnym odnotowania jest to, że Sąd dwukrotnie odmówił wznowienia postępowania eksmisyjnego powołując się na fakt, iż postępowanie administracyjne w odniesieniu do S. P. nadal trwało, ale ostatecznie Sąd wznowił to postępowanie bez czekania na końcowy wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego. W opinii Trybunału wskazuje to na to, że nie było potrzeby oczekiwać na wyrok tego Sądu w celu wydania orzeczenia co do meritum sprawy o eksmisję. Rząd nie przedstawił żadnych przekonujących argumentów przeczących temu twierdzeniu.

59. Postępowanie o eksmisję zostało również zawieszono na podstawie postanowienia z 7 kwietnia 1999 r. Sąd zawiesił postępowanie uznając, że drugi pozwany S. P., tuż po zakończeniu przewodu sądowego o eksmisję, wszczął 28 grudnia 1998 r. kolejne postępowanie, w którym domagał się stwierdzenia zasiedzenia własności nieruchomości, czyli spornego mieszkania. W konsekwencji postępowanie eksmisyjne nadal trwa przed sądem pierwszej instancji.

60. Biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy, a także jej całkowitą długość oraz iż po prawie dziesięciu latach nadal jest ona zawieszona i nadal trwa przed sądem pierwszej instancji, Trybunał uznaje, że całkowita długość postępowania była nadmierna. Trybunał konkluduje, że sprawa skarżącej nie została rozpatrzona w „rozsądnym terminie”. W konsekwencji doszło do naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji.

II. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

61. Artykuł 41 Konwencji stwierdza:

„Jeżeli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie”.

61. Skarżąca domagała się 100 000 złotych (około 27.745.37 euro) za szkodę pieniężną wynikającą z długości postępowania, która w przekonaniu skarżącej wpłynęła na znaczne pogorszenie stanu domu skarżącej.

62. Rząd nie ustosunkował się do roszczeń skarżącej.

A. Szkoda

63. Trybunał uznaje, że skarżąca musiała doznać pewnego stresu zważywszy całkowitą długość postępowania cywilnego. Biorąc pod uwagę całkowitą długość postępowania oraz orzekając na zasadzie sprawiedliwości Trybunał zasądza na rzecz skarżącej kwotę 5 000 euro jako odszkodowanie za szkody niematerialne.

B. Koszty i wydatki

64. Skarżąca nie domagała się zwrotu kosztów prawnych.

C. Odsetki ustawowe

65. Biorąc pod uwagę, że Trybunał przyznaje zadośćuczynienie w euro, uznaje się za właściwe zastosować odsetki ustawowe w wysokości 7,25%.

Z tych powodów Trybunał jednogłośnie

1. UZNAJE, że doszło do naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji;

2. UZNAJE

a) że pozwane Państwo ma zapłacić skarżącej w ciągu trzech miesięcy od dnia, w którym wyrok stanie się ostateczny zgodnie z art. 44 ust. 2 Konwencji, 5 000 euro (pięć tysięcy euro) jako odszkodowanie za krzywdy niematerialne, która to kwota zostanie przeliczona na walutę krajową pozwanego Państwa po kursie obowiązującym w dniu uregulowania należności,

b) zwykle odsetki roczne w wysokości 7,25% będą płatne od dnia upływu wyżej wymienionych trzech miesięcy do dnia uregulowania należności;

Sporządzono w języku angielskim i obwieszczono na piśmie 18 czerwca 2002 r., zgodnie z art. 77 ust. 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Michael O'Boyle
Kancierz

Nicolas Bratza
Przewodniczący